

DÉLMAGYARORSZÁG

AZ MSZMP SZEGED VÁROSI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

Kádár János fogadta a nemzetiségi szövetségek főtitkárait

Kádár János, az MSZMP Központi Bizottságának első titkára fogadta *Hambuch Gézát*, a Magyarországi Németek, *Jakab Róbertné*, a Magyarországi Szlovákok, *Mandity Marint*, a Magyarországi Délszlávok és *Márk Györgyöt*, a Magyarországi Románok Demokratikus Szövetségének főtitkárait. A baráti találkozó részt vett *Aczél György*, a Politikai Bizottság tagja, a KB titkára és *Tétényi Pál*, a KB tudományos közoktatási és kulturális osztályának vezetője.

A főtitkárok tájékoztatást adtak a nemzetiségi szövetségek legutóbbi kongresszusainak tapasztalatairól. Megállapították, hogy a nemzetiségek a Magyar Népköztársaságot hazájuknak tekintik, ahol — számarányuktól függetlenül — egyenjogú állampolgárként élhetnek, dolgozhatnak. Az MSZMP következtetés, lenini elvekre épülő nemzetiségi politikájának eredményeként a nemzetiségek sajátosságaik feladása nél-

kül — egyéni és kollektív jogaik érvényesítésével — kivesszék részüket a közös szocialista célokért folyó építőmunkából. A szövetségek a helyi, megyei és országos szervekkel, szervezetekkel együttműködve segítik a nemzetiségi lakosság aktívabb részvételét a közéletben, és ezzel is hozzájárulnak társadalmunk egységéhez. A találkozó hangsúlyozta, hogy a nemzetiségek anyanyelvük és kultúrájuk ápolásával a hazai és az egyetemes kultúrát is gazdagítják, hozzájárulnak ahhoz, hogy a velük azonos nyelveket beszélő országok és Magyarország közötti sokoldalú kapcsolatok tovább bővüljenek, erősödjenek.

Kádár János elismeréssel szólt a nemzetiségi szövetségeknek a közelmúltban megtartott jó légkörű kongresszusairól, megköszönte a Központi Bizottságnak küldött üdvözlőlevelet, és viszonzta a szövetségek vezető testületei, a nemzetiségi dolgozók jókívánságait. (MTI)

Félidei mérleg a területfejlesztésben

A városi tanács decemberi ülésének témáiból

Mint arról jelzéstérítőn korábban beszámoltunk, Szeged megyei város tanácsa december 22-i ülésén áttekintette a VI. ötéves terv területfejlesztési programjának időarányos teljesítését is. A „félidei” területfejlesztési mérleget az alábbiakban ismertetjük.

A hatodik ötéves tervre szóló területfejlesztési elképzelések együttesen tartalmazták a tanácsi és a nem tanácsi gazdaság célkitűzéseit, beleértve a demográfiai tendenciákat, a munkaerőhelyzetet, a lakosság életkörülményeit befolyásoló tényezőket, és utalnak a Szeged vonzókörzetébe tartozó helységekre és a város kapcsolatrendszerére is.

Az ezekről szóló félidős elszámolás azt igazolja, hogy a fejlesztés korlátozottabb, szerényebb lehetőségei ellenére, jórészt a takarékosabb gazdálkodással és a tartalmak fokozottabb feltárással sikerült megőrizni az életkörülmények elért színvonalát, s hozzájárulni a népgazdasági egyensúly javításához.

A mérleg az 1983 közepére jellemző adatokat, az elemzés többnyire két és fél év tapasztalatait összegzte.

Szeged népessége 1983. január 1-én 174 ezer 800 fő volt. Ez azt jelenti, hogy két esztendő folyamán 2700-zal gyarapodott, főként bevándorlási többlettel (86 százalékkal). Ezen belül az idős korosztályok aránya növekedett a népességben. Fél százalékkal csökkent viszont a város aktív keresőinek száma (kb. 500 fő). A mérséklődés főként a könnyűiparban és az építőiparban ment végbe. Az újonnan munkába lépők száma nem fedezte a nyugdíjazás és elhalálozás miatti csökkenést.

A város ipari termelése az ötéves terv első két esztendejében általában követette a terv célkitűzéseit, de a növekedés igen differenciáltan alakult. Az oiajbányászatban már 10 százalékos csökkenést terveztek — mégis 2 százalékos többletet produkált; a vegyiparban 10 százalék, a szövetkezeti iparban 4 százalék volt a termelésnövekedés — a tanácsi ipari vállalatok 4 százalékkal, a textil- és ruházati ipar pedig 3 százalékkal kevesebbet produkált. A konvertibilis valutában elszámolt export 6 és fél százalékkal esett vissza az 1981. évihez képest. Mindezek együttes következménye, hogy tavaly csökkent a gazdasági egységek nyeresége. Idén összességében az ipari termelés 3 százalé-

kos növekedése a reális ígéretet a város iparban. Forduló lehet 1983 az exportban is: az elmúlt évihez képest idén a rubelbeelszámolású export 8 százalékos, a nem rubelbeelszámolású export 12 százalékos növekedése várható.

Jelentősebb, folyamatban levő ipari beruházás jelenleg a szalámigyár Maros utcai üzemének rekonstrukciója, a kábelgyár kisteleki üzemének bővítése, a tömlőgyártás fejlesztése a gumigyárban, az algyói 30 ezer köbméteres pb-tároló, a fonalfeldolgozó vállalat központi üzemének rekonstrukciója és a Medikémia új telephelyének kialakítása.

A kivitelező építőipar termelése 1980 óta enyhén csökken, de ezzel a beruházási piac feszültségei nem oldódtak jelentősen, hiszen az építés időtartama nem rövidült, a garanciális és hiánypótló munka még mindig vontatott, s az anyagellátási gondok szinte állandósultak.

A mezőgazdaságban megindult minőségi fejlődést csak az ideai aszály vetette vissza. Növekedett a gabonatermelés, a hústermelés, s ez a tsz-dolgozóknak az átlagosnál nagyobb jövedelemmelkedést biztosított. Mind jelentősebb a háztáji kiegészítő gazdaságok termelése. A termelés növekedésének fedezetét a termelési technika fejlődése képezte. Megfelelő volt a zöldség-, gyümölcs- és a piaci felhozatal, de a kistermelők értékesítési lehetősége nem volt kedvező. Mind nagyobb viszont a lakosság érdeklődése művelhető mezőgazdasági területek iránt. Közel 1700 parcellát adtak tartós használatba a nagyjúteműleg nem művelhető földekből.

Várhatóan mintegy 6 ezer új lakást számolhatunk ebben az ötéves tervben 1983 végéig — az öt évre tervezett mennyiség 54–55 százalékat. A lakásállomány növekedése 9 százalékos — figyelembe véve azt is, hogy 677 darab lakást elbontottak. (Jelenleg bő 6 ezer a lakásigénylők száma.) A települési lakásépítés volumenében 15 százalékos a tervtől való elmaradás, és igen elhúzódik a foghíjtelkek beépítése. A magánépítés különböző kategóriáiban tetemes a késedelem. Ókai a kivitelezőkapacitás hiányaira, az anyagellátás nehézségeire, s részben a korábban kedvezőtlen összetételű telekkínálatra lehet visszavezetni. Arányos volt ugyanakkor a lakóház-felújítási program megvalósítása.

Dinamizmust leginkább az egészségügyi és szociális ellátásban érezhettünk Szegeden. Három általános és három gyermekorvosi körzettel gazdagodott a város, s használatba adtak a lakótelepeken két új bölcsődét, egy iskolai fogászati rendelőt, egy napközi otthont az idős korúaknak, és a Tolbuhin sugárúti garzonzházat. Üzemel az új gyógyszertári központ és a KÖJAL új központi és a KÖJAL új székháza. Folyamatban van a II. kórház rekonstrukciója, s a tervidőszak második időbeni megépítésére, a felében hozzálatnak az I. költségkeret betartására számú öreg kórház felújítást hívta fel a figyelmet.

tásához. Elkészültek a 400 ágyas új klinikai tömb kiviteli tervei. A bölcsődei zsűfoltás csökkent (100 helyen már csak 102 gyermek van, az 1980. évi 127-tel szemben), így gyakorlatilag minden felvetelre jogosult gyermeket el tudnak helyezni. Sajnálatos azonban, hogy az új egészségügyi gyermekotthon építése késedelembe jutott — a kivitelezés csak jövőre kezdődhet. Egy 110 személyes szociális otthon felújítása folyamatban van.

A kulturális ellátásban megnövekedett szerepe lesz az új könyvtár-levétárnak. A színházfelújítás befejezése azonban csak 1985-re várható. Csökkent az óvodai zsűfoltás (100 helyre jelenleg 115 gyermek jut — 1980-ban még 132-t vettek fel), s ma már csak a lakótelepi óvodákban van zsűfoltás. A demográfiai hullám jelenleg az általános iskolai hálózat nehezédként (közel 18 százalékkal több az általános iskolás, mint 1980–81-ben). Kilencvenhat tanteremmel több van ugyan (ezeknek fele szükségmegoldás), de épül Makkosház 16 tantermes új iskolája s jövőre elkezdődik a felsővárosi iskolaépítés is. Egyéb iskolatípusoknál jelentős a 624. számú szakmunkásképző iskola építésének befejezése, és a 620. számú iskola repülőtéri objektumának átalakítása. A SZOTE 240 személyes kollégiumának műszaki átadása megtörtént — végső befejezése 1984 februárjában várható.

Szeged közműhálózata három év alatt 29 kilométer vízvezetékekkel, 27 kilométer zárt csatornával, 14 kilométer nyíltvezetvényű csatornával, egy nagy kapacitású elektromos fogadóállomással, új transzformátorállomással, 59 utca gázvezetékeknek kiépítésével gazdagodott. Tervezik a termálvízhasznosításra épülő SZOT gyógyszerállót (kivitelezése jövőre kezdődik). A kezdeti 9 tróliszerelvénnyel helyett ma már 27 a kocsiállomány, s jár a 8-as, épül az új forgalmi telep; bővült a távolsági és a helyi autóbushálózat; villamosították a Szeged–Kiskunfélegyháza vasútvonalat. A telefonközpontot bővítették (3000 állomás), az északi városrészben 1000, Kiskundorozsmán 500 állomásos kónténer-központot helyeztek el. A központi (1. számú) postaépület felújítása halad — befejezése még ebben az ötéves tervben remélhető. A kereskedelmi hálózat fejlesztésének teréből néhány nagyobb tétel (a rókusi bisztró, az Oskola utcai ABC és a Marx téri piac fejlesztése) elmarad — így a 14 ezer négyzetméter üzlethálózatból eddig 5700 négyzetméter készült el. Átalakításokkal együtt számolva a teljesítés mégis 8500 négyzetméterig tudott fölkapaszkodni. Jelenleg azonban a szolgáltató hálózat bővítése, különösen a peremterületeken.

A témával összefüggő határozataiban a tanács egyebek között a beruházásokja, s a tervidőszak második időbeni megépítésére, a felében hozzálatnak az I. költségkeret betartására számú öreg kórház felújítást hívta fel a figyelmet.

Csendesebb gabonamalmok

A tapasztalatok szerint harmadával, vagy akár félével is csökkenteni lehet a malmokban a gépek oxoza zajt, a Gabonafeldolgozó vállalatnál nagy gondot fordítanak az ilyen fajta feladatok megoldására. Nemcsak a belső zajszint mérséklése a teendő, hanem a „kimenő” zugas, gépzörej csendesítése is ad munkát a mérnököknek, technikusoknak.

A malmokban, takarmányfeldolgozó üzemekben központi program alapján feltérképezik a zajforrásokat. Tudományos kutatók segítségével méri a zajszintet. A Békés és Borsod megyei vállalatoknál például a hengerfogaskerekek, és a nagy teljesítményű ventilátorok működését ellenőrizték, Banyában és Fejér megyében a KÖJAL, Bács-Kiskunban pedig a Gödöllői Agrártudományi Egyetem munkavédelmi kutatóintézet műszerekkel állapította meg a zajszintet. Pest megyében szintén kutatóinté-

zet segítette a malmok zajvédelmi intézkedéseinek megvalósítását. A gödöllői egyetem szakemberei a méréseken kívül a zajszigetelésre is megoldásokat dolgoztak ki. Egy év alatt 11 üzemben korszerű megoldásokkal csökkentették a zaj erősségét. Egyebek között korszerű hangtompítókát szereltek a gépekre.

A vállalatok szakemberei

arra számítanak, hogy mivel a lakótelepek sok városban és községben egyre inkább elérik az eredetileg a település szélére épített malmok körzetét, sokasodnak majd a „külső” panaszok. Ezért a korszerű megoldásokat mindenekelőtt azokban az üzemekben alkalmazzák, amelyek közvetlenül határosak a lakótelepekkel.

Befejezték a paprikaszárítást

Befejezték a szegedi fűszerpaprika-termesztési körzetben az idén mintegy négyezer hektárról betakarított termés egyik fontos feldolgozási munkáját, a szárítást. A kocsnaytől, magházától megfosztott paprikából eltávolították a ned-

vességet, így az minőségromlás nélkül tárolható az egész évben folyamatos őrlésig.

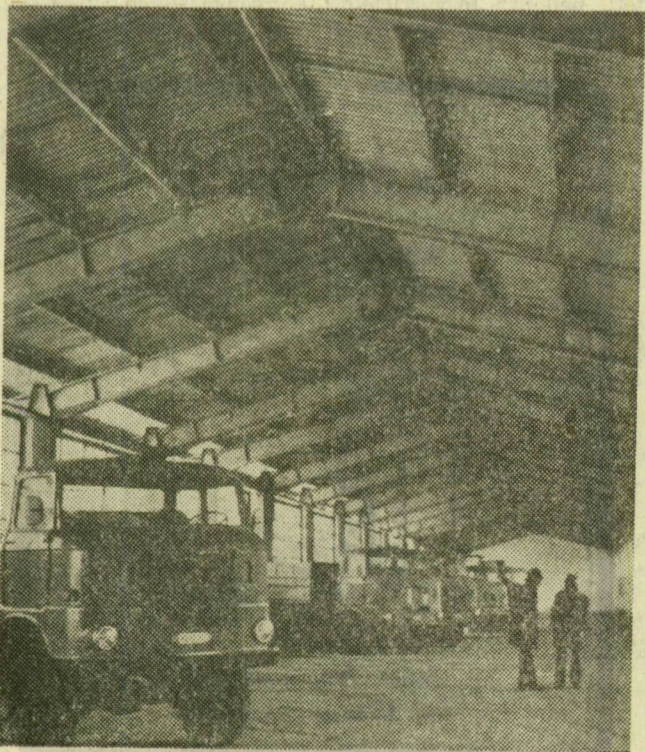
Régebben a paprikacsöveket felfűzve, ágasokon, vagy a házak eresze alatt tárolták, s az időjárás hatására tavaszig, nyárig sokat gyöngült a minősége. A feladat mai, korszerű megoldását segítette, hogy a Szegedi Paprikafeldolgozó Vállalat anyagi segítségével három nagy Szeged környéki tsz-ben, valamint egy állami gazdaságban földgázfűtéses, szalagrendszerű szárítóberendezéseket szereltek fel. Ez a minőség megóvása mellett azt is eredményezte, hogy a paprikából elpárologtatott húsz ezer tonnányi vizet nem kellett feleslegesen szállítani a termőhelytől a szegedi feldolgozó üzembe.

A világszerte keresett fűszer kiváló minőségéhez hozzájárult a különösen napsütéses időjárás is. Ez — a termés némi csökkenése mellett — a szárazanyag-tartalom jelentős növekedését, s a színezőképeség mintegy húsz százalékos emelkedését eredményezte.

Szerkezetek, falelemek

Budapesten foghíjak beépítésére is használják ezentúl a Beton- és Vasbetonipari Művek dunajvárosi gyárában svéd licenc alapján gyártott BVM-TIP épülettartó szerkezeteket és falelemeket, amelyek nagy variációs lehetőséggel alkalmazhatók lakóházak, köz-

épületek és üzemcsarnokok építésére. A főváros VII. kerületében, a Szövetség utcában már folyik két lakóépület-tömb alapozása, ahová a dunajvárosi gyártól rendeltek meg a BVM-TIP pillérek, gerendákat, födémeket, falakat és kiegészítő kellékeket.

Somogyi Károlyné felvétele